

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SANDOR

MEGJEGYZÉSEK

*

A minisztertanács elhatározta, hogy az ország csőd szélén álló iparán. Hon? Állami megrendelésekkel. A minisztertanács tréfál. Az iparvállalatok nagy részét az sodorta válságba, hogy az állam megrendeléseket csinált, de a számlákat nem fizette. Ma is száz- és százmilliókkal szorít. Más orvosságot kérünk tehát, mert ez olyan keserű, hogy alig akad iparalapa, amely lenyelje.

*

A pénzügyminiszter igen kielégítőnek találja a párisi sajtó hasábjain az ország gazdasági helyzetét. Főlényesen kijelenti, hogy nem kér kölcsönt. Ugyanekkor itthon nemzeti kölcsön után szalad, de gazdag, nagyon emerek igen prima fedezet mellett sem tudnak pénzhez jutni. A pénzügyminiszter teljesen megállott. A pénzügyminiszter a tetőpotját. És a pénzügyminiszter kielégítőnek találja a gazdasági helyzetet. Hon milyen mélynek kell még lennie a gazdasági romlásnak, hogy a miniszter a bizist észrevegye.

*

A Sentinelá tegnap azt írja vezércikkben, hogy a Winkler és Gomba-cég martai üzletében egy román embernek, amiről román nemzeti színű szalagot keresett, zsidó boltos azt felelte: ilyet nem árunk. Ebből a vezércikk írója — Seneca úr — hosszú következtetést von le arról, hogy a zsidók még ma sem tudják, hogy immár más országban laknak, mint addig és sem a realitást nem veszik tudomásul, vagy pedig nem tanúsítanak jó értelem az új haza iránt. Végül ismét a Nagyvárad ellen fordul, mondván, hogy ahelyett, hogy velük (a Sentinelával) örököznék sokkal lovasiasabb, becsületesebb, humánusabb és hasznosabb dolgot övetnénk, ha a nácionkhoz tartozó polgártársainkat a földrajzi és politikai helyzet megváltoztatásáról felvilágosítanánk. Mi erre a következőket feleljük: Nem hisszük, hogy volna olyan kereskedő, (akár keresztény; akár zsidó), aki román nemzeti szalagot ne tartana, amennyiben az az üzletköréhez tartozik, vagy ha ki-fogyott volna, akkor a vevőt megvető értelmű kijelentéssel utasítaná el. Senecát félrevezették és ő úgy látszik, sokkal nagyobb készséget tanusított a mese elhívésében, mint a mese valódiságának kikutatásában. Azt sem hisszük, hogy volna kereskedő, akit ki kellene oktatni a politikai és földrajzi helyzet megváltozásáról és a román nemzeti színek becsületes és őszinte tiszteltéről. De ha volna is olyan ember, aki elég botorul hetke hangon nyilatkozott volna, — kérdezzük: miért következik ebből, hogy Seneca úr a Sentinelában mindjárt a Nagyvárad ellen fordul e miatt? Minden bajnak mi voltánk az oka? Nagyon kitüntető, hogy lap-társunk ilyen súlyt és fontosságot tulajdonít nekünk, de mi ezt köszönettel elhárítjuk magunktól.

*

Seneca siet kijelenteni, hogy amit vezércikkében ír, azért még nem szabad őt antiszemitának kiáltani. Isten ments. De

ez a vezércikk azzal kezdődik, hogy „Mar-gittáról azt beszélük, hogy a zsidó lakos-ság nevében kérni akarták, hogy deklarál-ják a községet zsidó községetnek”. Mi ez? Lehet ezt komolyan venni? Lehet ilyet komolyan leírni? Ilyet vagy antiszemitiz-musból, vagy humorból ír le valaki. Nos:

A miniszterelnök és a földművelésügyi miniszter nagyfontosságú tanácskozása Nagyváradon

Bukarestből jelentik: Bratianu Jonel miniszterelnök eredetileg úgy határozott, hogy külföldi, karlsbadi üdülésére csak szeptember 15-én utazik el, addig florica-i birtokán fog pihenni. Az utolsó percben azonban megváltoztatta a miniszterelnök a programját és már tegnap este elhagyta a fővárost.

A miniszterelnök helyettese távolléte alatt Vaitoiu tábornok, közlekedésügyi miniszter lesz.

Annak, hogy a miniszterelnök egyszerre megváltoztatta az utazási programját, az az oka, hogy — mint a Dimineata írja — még a szabadságra való utazása előtt találkozni akar a külföldről hazaérkező Constantinescu földművelésügyi miniszterrel. Constantinescu ma hajnali 5 órakor érkezik meg Kurtieson keresztül az országra és innen automobilon jön Nagyváradra. Itt várja be a miniszterelnököt, akit azután elkísér Halmiig. A két államférfi nagyvárad-i találkozásának igen nagy fontossága és jelentősége van.

A földművelésügyi miniszter ismerteti a miniszterelnökkel külföldi utjának eredményét, különösen azt, hogy mit végzett Romában. A földművelésügyi miniszter fogja informálni a miniszterelnököt Bratianu Vintila pénzügyminiszter párisi és

antiszemitizmusnak ez vaskos volna, humornak pedig gyenge volna. És aki elhiszi, hogy ilyesmi megtörténhetett, csak az hi-heti el, hogy a zsidó boltos esete is való-ság volna. Mindakettőt pedig ismét csak az hiheti el, aki mindenképpen el is akarja hinni.

genfi tárgyalásainak eredményéről, akivel Constantinescu földművelésügyi miniszter az utolsó napokat együtt töltötte. A miniszterelnök viszont az itteni viszonyokról fogja őt tájékoztatni. Tekintettel arra, hogy a miniszterelnök csak november el-sején érkezik vissza, viszont a parlament már október 15-én megkezdte munkáját, a szükséges instrukcióval is most látja el a miniszterelnök Constantinescu földmive-lésügyi minisztert.

A földművelésügyi miniszter olaszor-szági útja, amint azt az előre küldött táv-iratok jelentik, teljes sikerrel járt. Mus-solini elfogadta Románia ajánlatát Bessz-arabia ügyében. Mussolini megígérte, hogy a jövő hónap közepén, ahogy a parlamenti munka megkezdődik, ezt a kérdést a kül-ügyi bizottság elé terjeszti és a legköze-lebbi minisztertanács is foglalkozni fog ezzel a kérdéssel.

Bratianu ígéretet tett Mussolininek, hogy a besszarabiai olasz állampolgárokat ugyanolyan elbánásban részesíti, mint az angolokat és franciákat. Ezeknek hadiká-rai is megértetik.

Rendezte még a pénzügyminiszter az olasz bankokkal a román kincstári bónok ügyét is.

Tíz nap óta folyik a harc a Kaukázusban

Párisból jelentik: A georgiai követség Jordania Noe, a georgiai nemzeti kor-mány elnökének a következő táviratát tes-zi köze, melyet Herriothoz, Mac-donaldhoz és a Népszövetséghez inté-zett. A georgiai nép, melyet három évi el-nyomatás kétségbeesésbe kergetett, fegy-verrel kezében fellazadt, hogy független-séget és nemzeti szabadságát kivívja.

Tíz nap óta harcok folynak a la-kosság és a szovjetcsapatok között.

A megkínzott georgiai nép nevében kérem önt, tegyen lépést az orosz kormány nál, hogy a vérontást — szün-tesse meg és a konfliktust békés eszközök-kel, döntőbíráskodás útján rendezze el.

Bethlen István beszéde Genfben

Genf, szept. 12. A Népszövetség ülésén tegnap gróf Bethlen István husz perces beszé-det mondott.

— A Népszövetség Magyarországról való akciója — mondotta — többet jelent egy-legyőzött kis ország megsegítésénél. Ez akció keresztülvitelével először sikerült a háború óta a közép-európai politikában érdekelt valamennyi nemzet együttműködését biztosítani. A kis

Georgiában a felkelők urai a helyzet-nek. Hatalmukba kerítették Tifliszt és Ku-taiszt. A szovjetcsapatok előkészületeket tesznek, hogy megvédelmezzék a közvet-lenül fenyegetett Bakuot.

Bukarestből jelenti a Rador: A Lupta jelentése szerint a Kaukázusban a szovjet-ellenes forradalom terjedőben van. A vö-rös hadsereg és a felkelők közt nyolc nap-ja véres harcok dúlnak.

Petrogradban proklamálták az ostrom-állapotot az általános sztrájk következté-ben. A szovjetkormány újabb hat korosz-tály mozgósítását rendelte el és a kaukázusi haderők főparancsnokává Trotszkij-nevezte ki.

nemzetek a Népszövetségtől várják az igazság és méltányosság szellemének érvényre jutását. Várákozásukban csak akkor nem csalódnak a kis népek, ha sikerül a Népszövetségnek az az akciója, amely a háborús gondol-kozást, pusztulást és nyomort a szomszédos népek egymás segítségével óhajtja felváltani.

— A Népszövetség — folytatja Bethlen —

magyarországi akciója megindította Közép-európában mindegyik részen az erkölcsi leszerelést, amit előfeltétele a fizikai leszerelés sikeres végrehajtásának. Tanuságitásra hívja fel ezután Bethlen a Magyarországgal határos államok jelenlévő képviselőit. Bizonyára igazat adnak annak az állításnak, hogy csakis a Népszövetség akciója tette lehetővé, hogy sikerült békés, méltányos alapon elintézni a Magyarország és szomszédai közt fennálló ellentétek tömegét. A Népszövetség cselekedete nemcsak gazdaságpolitikai, de békétett volt és ezért hálával hajtom meg Önök előtt Magyarország zászlaját.

A magyar miniszterelnök beszédét élénk tetszésnyilvánítások kísérték s a beszéd végén sokan gratuláltak, közöttük lord Parmore, l'ouvenel francia delegátus és Duca külügyminiszter is.

Ma adják át Nagyvárad új víz-üzemét a közforgalomnak

Nem lesz több vízműzéria

Nagyvárad vízműve eddig is egyike volt a vidéki hasonló közművek legpéldásabbikának. Nagyvárad lakossága drágán fizette meg a vizet, de a vízszolgáltatásban sohasem volt fennakadás. Drága pénzért ugyan egészséges és jó vizet kapott a lakosság. Nem kellett tartani, hogy a vízcsöveken keresztül ragály fészkelje magát a lakóházakba.

A sajtónak sohasem is a közvélekedést szolgáló befektetések ellen volt kifogása, csupán ha szükségesnek látta, az ellen emelt szót, hogy ezek a közüzemek közhasznú működésnek túl lukratívek is lesznek és sine curácat élvező urak számára profitálnak. A nagyváradi vízüzem életében ismét jelentős változás történt. Nagyarányú befektetés mintaintézményre emelte valósággal a váradi új vízművet, amelyet ma adtak át a közforgalomnak.

Mintegy kétfélmillió beruházással új gépek és turbinák látják el mártól kezdve a vízszolgáltatást, amelyben ezentúl ritkán se fogunk előfordulni mizérták. Az új vízüzem nyomóképessége a legmagasabb emeltekre is juttat elegendő vizet és a nyári apadás se jelent a jövőben hetekig eltartó mizériákkal.

Az új vízüzem felavatása ünnepélyes ke-retek között ma délután 5 órakor fog meg-történni. Jelen lesznek a prefektus, a polgár-mester, a tanács, az üzemi igazgatóság és fel-ügyelőbizottság, a villamosmű képviselőjében B a z i l l i Mihály igazgató-főmérnök's a sajtó meghívott képviselői.

Havi ötszáz lejjel emelik a tisztviselők fizetését

Bukarestből jelenti a Rador: A Dimi-neata mai reggeli száma közli, hogy a tisztviselők fizetési javítására vonatkozó előterjesztést a minisztertanács ma elfo-gadta. Minden tisztviselő fizetését leg-alább havi 500 lejjel emelik. A miniszter-tanács elhatározta, hogy a fizetési javításokra vonatkozó megtagarítást a költségvetések mérséklésében fogja eszközölni. Itt keresik meg a drágasági pótlék fedezetét.

A minisztertanács elhatározta, hogy a C. F. R. tarifáját 25%-al emeli és ez a ta-rifaemelés október hó elsején lép életbe. Már most jóváhagyta a minisztertanács azt a tervet, hogy tavasszal újabb 50%-al emelik a vasúti tarifákat. Ezzel az augusz-tus előtti tarifák eljutnak a 100%-os eme-léshez.

Circulescu a fenyegető munkanélküli-ségről számol be és javaslatára a minisz-tertanács sürgős közmunkák elkészítését rendelte el, azonkívül belföldi iparvállala-toknál nagyobb megrendeléseket fognak eszközölni. Elhatározta a kormány, hogy az őszi ülésszakon a következő törvényja-vaslatokat terjeszti a parlament elé: a köz-igazgatási reformjavaslatot, választójogi reformjavaslatot, sajtótörvényt, a büntető-törvénykönyv egységesítését és a csendőr-ség újjászervezését.

Bratianu miniszterelnök e hó 13-án kezd meg egy hónapra terjedő szabadsá-gát, távollétében a miniszterelnökséget Vaitoianu tábornok közlekedésügyi mi-niszter a belügyminiszteriumot Nistor bu-kovinai miniszter fogja vezetni.

Bukarestből jelenti a Rador: Bratianu Vintila pénzügyminiszter táviratilag kö-zölte, hogy szeptember 19-én érkezik visz-sza Bukarestbe, ugyanakkor érkezik meg Tancred Constantinescu ipari és kereske-delemügyi miniszter is.

Meghallgatták Biharpüspöki lakosságának panaszait

Megtartották a hivatalos vizsgálatot

Az elmúlt hetekben „Levél egy képviselő-höz” címen vezércikk jelent meg a „Nagy-várad”-ban, melyben figyelmébe ajánlottuk T a r a u József parlamenti képviselőnek, hogy a biharpüspöki iskola céljaira való közmunkák elrendelése körül milyen súlyos panaszok és elégedetlenségek támadtak.

A nyílt levélre Tarau képviselő röviden választolt is a „Nagyvárad”-nak, hogy ő ezekről a panaszokról nem tudott és csak a lap hasá-bjairól értesült. Ezek után a kerület képviselője beadványt intézett Tempelean Dezső alispánhoz, amelyben a vizsgálat megindítását kérte. Az alispán a vizsgálat körültekintő be-vezetésével Avram Miklós aljegyzőt bizta meg, aki a helyszínen megjelent, kihallgatta a panaszos lakosságot, meghallgatta Zigre Teodor jegyzőt, a községi funkcionáriusokat, hogy tiszta képet nyerjen arról, vajjon tényleg megfelel-e a valóságnak az, hogy erőszakkal kényszerítették-e a lakosságot a közmunkák elvégzésére. Ezen a helyszíni vizsgálaton Tarau nem volt jelen.

Miután a biharpüspöki helyszíni vizsgálat ügye hivatalosan befejezést még még nem nyert, Avram aljegyző annak eredményéről még nem nyilatkozott. A magunk részéről minden-esetre szerencsésnek tartjuk, hogy az alispán őt bizta meg a vizsgálat vezetésével, mert feladatát nagy körültekintéssel és tapintattal végezte. Figyelmeztette jóakarattal a lakossá-got, hogy törvényben előírt kötelesség, hogy ez iskolát felépítsék és egyben nyugalomra, fegyelmzett magatartásra intette őket. A községi jegyzőt pedig fölvilágosította, hogy a lakossá-gal szemben türelmes és megértő magatartást tanusítson. Átvizsgálta azt a szerződést is, amit Zigre Teodor községi jegyző a község-nevében a beszállítandó fa eladására Mezei nagyváradi fakereskedővel kötött és úgy találta, hogy ez a szerződés nem mindenben felel meg ama formalitásoknak, melyekkel a községi szerződések általában elkészülnek.

Értesítettünk arról is, hogy a lakosságnak ama részét, akik a közmunka elvégzését meg-tagadták, fejtenként 600 lei pénzbüntetésre akarják itélni. Úgy tudjuk azonban, hogy ez a bírság nem marad meg.

A biharpüspöki vizsgálat befejezése után módunkban fog állani, hogy a részletes jelen-tést közölhessük.

* Bécsi Schmidt-bonbonok Aszódinál, Sas-palota 10 deka lei 24.

Dorian Terrace és Dorian-filmszínház

9 órakor

3, 5 és 7 órakor

Ma szombaton

Vigjáték műsor

Ma szombaton

„Ő” ég és föld között

7 hatalmas felvonásban. — A főszerepben: „Ő” (Harold Lloyd). — Ezt megelőzi

Chaplin mint kereskedő

Burleszk 2 felvonásban.

Uriszabó üzletünke

a Sas-passagéban
megnyitottuk

hol a legkényesebb izlésnek meg-felelő elsőrangú divat ruhákat készitünk a legszolidabb árakban.

BACSO és BRAUN

Értesítés!

B. tudomására hozom a n. b. vevők. ő ségnek, hogy a Schle-singer & Jung cégtől kiléptem és

Rónai urral lársulva

a Sas passage alatt, Dorian Terrasse feljáraival szemben e hó folyamán

rőfős női- és férfi di-vatáru üzletet nyitok

Kiváló tisztelettel:

KOHN MIHÁLY

Értesitjük a nagy-érdemü vevőközönséget, hogy üzletlebontás miatt átköltöztünk a mellet-tünk levő helyiségbe és az összes árukészletün-ket igen jutányos áron elárusitjuk.

Hajnal és Rózsa

Str. Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1.

Popovici prefektus látogatása Margittán

Popovici Miklós prefektus eredeti programjához híven, bizonyos időközönként sorra látogatja meg a vármegye községeit, sőt kisebb falvait is, hogy személynesen győződjék meg a közigazgatás helyes menetéről, a hivatalok működéséről, s hogy közvetlenül lépjen érintkezésbe főként a lakossággal, községi funkcionáriusokkal, az egyházak vezetőivel. Természetes, hogy minden alkalommal megállítja a prefektus az eléje járuló különbségek kívánságait, esetleges panaszait, hogy közvetlen meggyőződése alapján tessen eleget a jogos és közérdekű óhajoknak.

Az elmúlt csütörtökön Margittát, ezt virágzó kis várost látogatta meg a prefektus, részben, hogy a hivatalvizsgálatot személyesen vezesse be, másrészt, hogy meghallgassa az eléje járulókat. A prefektus kíséretében voltak Tempelean Desse alispán, Michis, a számvevőség főnöke, dr. Ariseanu csendőrszázados, Javra Demeter mérnök, az államépítészeti hivatal főnöke, Manolescu gazdasági tanácsos, Chirila főjegyző, Bota György tanítóképzői igazgató, stb.

A főszolgabírói hivatal tüzetesén átvizsgálták és megállapították, hogy az ügymenet teljesen kifogástalan és a hivatali legteljesebb rendben találták. A prefektus fogadására Margitta hivatalos személyei kívül megjelent a városkának minden számottevő férfja, megjelentek a községi jegyzők, bírák, községi előljárók, tanítók, a papság, stb. Amíg a hivatalvizsgálatot az alispán, a főjegyző és a számvevőség elnöke végezte, addig a prefektus az engedett küldöttségeket fogadta. Elsőnek a görög keleti egyház küldöttsége járult a prefektus elé Marcus Gábor lelkész vezetésével a margittai járás összes görög keleti papjai. A görög katolikus egyház küldöttségét Bárdossy Gábor lelkész és Bianu Vasile gyógyszerész, a római katolikus egyház küldöttségét Mellau István esperes, a református egyház küldöttségét Kovács Lajos tóti lelkész vezette, míg a zsidó hitközség képviselőiben dr. Friedman Hermann jelent meg. A küldöttségek vezetői sorba üdvözölték a prefektust és ama örömeiknek adták kifejezést, hogy Margittára személyesen látogatott el.

Kulcsár Lajos, kétféle református lelkész az agrárreformnak a református egyházra való kedvező elintézését kérte, úgyszintén arra kérte a prefektust, hogy intervencióján Bukarestben a református papság fizetésrendezése ügyében.

A járási tanítószék nevében Bugariu Pantelimon tanító beszélt, aki szintén a tanítói fődíj kiosztását kérte a prefektustól. A margittai járásbírószék részéről dr. Bolcas Agoston jelent meg és üdvözölte a prefektust, míg a járás jegyző-testületének nevében Bugea Vazul járult üdvözléssel a prefektus elé.

Az üdvözlő beszédeket nagy figyelemmel hallgatta meg dr. Popovici prefektus és egyenként válaszolt azokra.

Marcus lelkész biztosította, hogy az egyházak meg fogják kapni, felekezeti különbség nélkül azt a földterületet, ami nekik a törvény értelmében jár. Kéri azonban az egyházakat, hogy fokozottan teljesítsék hazafias kötelességeiket és igazi apostolai legyenek a népnek. Ujabb felekezeti iskolákat kell létesíteni és hogy ez megtörténjék, elsősorban a papság kötelessége. Hangoztatja a prefektus, hogy feltétlenül szükség van a papság és tanítószék harmóniájára.

Ugyanezt a tanácsot adta a prefektus Bárdossy görög katolikus lelkésznek is.

Mellau római katolikus lelkész

biztosította arról a prefektus, hogy a román államhatalom egyforma szeretettel pártfogol minden becsületes polgárt.

Kovács Lajos református lelkész biztosította, hogy a lehetőség határain belül földet fog kapni a pap is, a nép is, mert a kormány célja az, hogy az ország minden népe megelégedett legyen. Mindenki megkapja azt, ami neki jár, mi különbséget senkivel sem teszünk és előnyben senkit sem részesítünk. Ott, ahol van rendelkezésre föld, könnyű a megoldás, de ahol nincs elegendő föld, már sokkal nehezebb a helyzet.

Feltörték a fugyivásárhelyi katolikus templomot

(Kiküldött tudósítónktól.) Tegnap délután jelentették a nagyváradi királyi ügyészségnek, hogy a fugyivásárhelyi római katolikus templomot feltörték, a kegyzsereket ellopták és amit nem tudtak elvinni, azt összetörték. A nagyváradi munkatársra tegnap kiutazott Fugyivásárhelyre és a vandál templomrablásról a következő helyszíni tudósításunk számol be:

Az országot mentén lévő impozáns, szép katolikus templom környékén még mindig riadt hívek járkálnak és magyarázzák egymásnak a templomosztogatás részleteit. Felkerestük Wallner Győző plébános urat, aki a következőket mondotta:

— Péntekre virradó éjjel újból kifosztották templomunkat. A sekrestye külső faajtóját leemelték, a belső ajtót vésővel felcsesztették és úgy hatoltak be a templomba. A primitív oltárszekrényt vésővel felnyitották és az értékes áldozatkészletet elvitték. Egy kilenc fiókos szekrényt, a melyben a mise és ministráns ruhákat tartjuk, kinyitották, a fiókokban lévő három miseruhát, oltárterítőket elvitték, a fiókokat pedig szerte-szét dobálták.

— A keresztlőket összetörték, s a falon függő különböző kegyzsereket levertek, egyrészt pedig részölével megcsorbították, valószínű azért, hogy megtudják nem-e értékes fémről van. A templomban lévő perselyeket feltörték, de egyikben sem találtak egy fillért sem. E feletti elkeseredésükben

a gazemberek a Szűz Mária szobrára egy fém két leíest tettek. Az oltár előtt függő örökmécses leverték és az egész oltárt vadállati módon összetaposták, összetörték.

— A mi szegény egyházunkat amely csak három éve áll fenn, annál súlyosabban érinti ez a betörés, mert tavaly november 23-án ugyancsak hasonló körülmények között már egyszer kifosztották. Akkor a hívek áldozatkészségéből sikerült — ha szegényesen is — de újból felszerelni a kirabolt templomot. Most elvettük a püs-

A zsidók delegációjának azt tanácsolta, hogy legyenek továbbra is igaz és békés polgárai az országnak. Keressék a megértést az ország többi népével. A román nép — mondta a prefektus — jó barátságban él azokkal, akik keresik a barátságát. Senki se akadályozza meg őket, hogy zsidók legyenek, de jogunk van kérni, hogy zsidó-románok és nem zsidó-magyarok legyenek.

Délben a prefektus tiszteletére bankettet rendeztek, amelyen számos pohárköszöntő hangzott el.

pókság földjét, az egyház szegény, hogy ki fog új kegyzsereket venni, azt nem tudom.

A két titokzatos idegen

— Tegnap reggel a fugyivásárhelyi csendőrség megindította a nyomozást a templomrablás ügyében. Megállapítást nyert, hogy a betörés előtt való napon — csütörtökön — két idegen fiatalember járt Fugyivásárhelyen, akik megfordultak többek között a Hangya fióküzletében is, ahol vacsorát kértek, románul beszéltek és nagyon sok magyar pénzt láttak náluk. A két titokzatos idegen egy kocsmában is volt, ahol szintén románul beszéltek és magyar pénzzel fizették ki a számlájukat. Másnap, a betörés után, nyomtalanul eltűntek.

Érdekes, hogy

kedden éjszaka a váradszőlősi katolikus templomot akarták feltörni, de a vasajtó ellentállt a betörőknek és így nem tudtak behatolni a templomba.

A fugyivásárhelyi templom tavalyi fosztogatói börtönben ülnek

A tavalyi templomosztogatás után Fugyivásárhelyről eltűnt egy ottani fiatalember és pár hétre rá a gyulai katolikus templomot fosztották ki hasonló körülmények között. Akkor a magyar csendőrség a határon elfogta a fugyivásárhelyi Dörner Józsefet, aki beismerte, hogy úgy a gyulai, mint a fugyivásárhelyi katolikus templomot ő fosztotta ki. Dörner Józsefet három évi fogházra ítélte a gyulai törvényszék.

Az anyagi gondokkal küzdő fugyivásárhelyi paróchia szeretettel néz a tehetősebb katolikus hívek felé: adományaikkal tegyék lehetővé, hogy újból felszerelhesék templomukat kegyzserekkel.

A nyomozás eddig nem produkált semmi pozitív eredményt és a hétszáz lelket számláló fugyivásárhelyi egyház egyszerű temploma kifosztva, megrongálva várja a vasárnapi szent misét...

Atlantic nyári mozgó

9 1/4 órákor

Apolló mozgó

5, 7 és 9 órákor

1924 szeptember 13 és 14 én, szombat és vasárnap

Kisért a halál

Hatalmas társadalmi dráma 6 hosszú felvonásban.

A főszerepekben:

Petrovich Svelislav, Éva May, Alfred Abel, Bruno Decarli és

Szombat és vasárnap a. n. mérsékelt árak. Alfons Frieland. Szombat és vasárnap a. n. mérsékelt árak.

Vadul Comercial

Irta: Dr Lengyel Zsigmond,*
a Háztulajdonosok Szövetségének főtájkára

A kereskedelmi és iparkamarák országos gyűlése tárgyalásából végre megtudhattuk, hogy voltaképpen mit is értenek a kereskedők a „Vadul Comercial”, „a kereskedők menedéke” fogalma alatt. Ertek nevezetesen azt, hogy az a csekély eredmény, melyet a háztulajdonosok 10 éves küzdelmes harc után végre elérhettek, vagyis a nem lakás céljaira szolgáló bérleti helyiségek feletti szabad rendelkezési jog tőlük újra megvonassék, a bérkek megállapítását rajtuk kívül álló és esetleg a társadalmi szellem és közfelfogás nyomasztó hatása folytán egyoldalul befolyásolható egyének eszközöljék és ekként a háztulajdon továbbra is és esetleg örökre az eddigi lekötöttségben maradjon, vagyis tehát követelik a már meghozott, királyilag szentesített és érvényben álló bérleti törvény hatálytalanságát.

A Vadul Comercial fogalmának azonban egyáltalában nincsen ilyen tartalma.

Ily törvény az európai államok közül és illetve az egész világon csakis Franciaországban van érvényben és ott azt az intézkedést tartalmazza, hogy az a kereskedő, aki 10 évet meghaladó időt át bérben birt egy helyiséget és amidőn 10 évet meghaladó időnek nehéz és fáradságos munkával üzletének egy üzletkört, magának és családjának tisztességes megélhetést biztosított, akkor más bérő ajánlatával szemben előjoggal bír a helyiséggel, oly értelemben, hogy a más bérő által megajánlott bér ellenében az üzlet helyisége bérlete őt illeti meg. A francia törvény tehát a bérő üzletkört biztosítja a régi bérőnek az új bérő ajánlatával szemben és ha a kereskedők csak ily tartalmat kívánnának adni az általuk ígért földjének tekintett Vadul Comercial törvényjavaslathoz, úgy azt hiszem, hogy nálunk sem akadna egyetlen háztulajdonos sem, aki ez ellen szót emelne. Ezt a jogot minden háztulajdonos meg törvény nem léte esetében is megadja bérőjének. Az ellen azonban, hogy a háztulajdonos az őt megillető szabad rendelkezési jogától továbbra is megfosztassék akkor, amidőn az összes társadalmak és az összes kormányok már tudatára ébredtek annak, hogy az egész társadalmat megbénító, az élet szabad folyását megakadályozó lakásinség megszüntetése, vagy legalább enyhítése csakis a háztulajdon fokozatos felszabadítása útján remélhető. — Ez ellen a leghatározottabban tiltakozunk kell. Nem indokolható ezt az a téves felfogás sem, hogy az üzlet helyiségek bérlete feletti szabad rendelkezési jog gyakorlása a kereskedelem pusztulásával volna egyértelmű.

Az kétségtelen, hogy a kereskedelmi foglalkozás terhei ennek folytán lényegesen emelkedni fognak és hogy átmenetileg nehézségek is támadhatnak, azonban ha a háború kezdete óta lefolyt 10 évre visszatekintünk, akkor azt a tényt kell megállapítanunk, hogy a kereskedelem terhei a háború kezdete óta fokozatosan és állandóan emelkedtek, azt kell megállapítanunk, hogy a kereskedő abból az érdekből, hogy üzleti alkalmazottai megélhessenek, kénytelen részükre a békébéli miniszteri fizetéseket többszörösen is meghaladó oly fizetéseket folyósítani, melyek az évi üzletbérletet messze túlhaladják, — azt kell látnunk, hogy a kereskedő adó és egyéb közterhei a békébéli ily terhekhez viszonyítva legalább 50-szeresen emelkedtek és legalább ily arányban fokozódott a kereskedő és családja személyes fenntartási költségei is és mindezekkel szemben azt kell látnunk, hogy mindenkor horribilis emelkedett terhek nem idézték elő a tisztességes kereskedelem pusztulását azon egyszerű és természetes indok folyományaként, hogy a kereskedelem mindezen terheket áthárította és át is kellett hárítania a fogyasztó közönség vállaira.

Ugyanígy fog ez történni, — egyes átmeneti nehézségektől eltekintve, — az üzletbérletnek az élet és értékviszonyokkal arányban álló emelkedés esetében is, ezen üzletbértöbbleteteket is nem a kereskedők, hanem a fogyasztó közönség fogja viselni és ha ezt örömdetes megoldásnak nem is tekinthetjük, úgy ennek ellenére reméljük azt, hogy az életviszonyok akként fognak kialakulni, hogy ezen terhek is épp úgy elviselhetők lesznek, amiként elviselte a fogyasztó közönség a többi elsőrendű életfenn-

* Dr Lengyel Zsigmond ur cikkét a megjegyzéssel közöljük, hogy annak tartalmával nem mindenben azonosítjuk magunkat.

tartási cikkek és eszközök árában bekövetkezett aránytalan drágulást is.

A kereskedőknek tehát akik más viszonylatban az élet és a forgalom szabadságát, a spekulatív és a kereskedelem fejlődését gátló hatósági intézkedések megszüntetését követelik, következtetéseknél kellene maradniok önmagukhoz, nem volna szabad elfoglalni oly álláspontot, mely a kereskedelmi felfogással is ellentétben áll, miután ez a szolgáltatás és ellenszolgáltatás természetes arányát követeli meg.

Nem a Vadul Comercial tévesen felfogott értelmezése és nem a minden alapot nélkülöző kockázatos perek megindítása, hanem a velünk viszonylatban álló egyének jogos érdekeinek tiszteletben tartása, a megértésre és megegyezésre törekvő komoly gondolkodás fogják megvédeni a kereskedelem jogos érdekeit.

Megkezdtek az egyházak jövedelmének megállapítását

Tegnap délelőtti a vármegyei háza tanácstermében megkezdtek az egyházi jövedelmek megállapítását.

A tárgyalást dr Popovici Miklós prefektus nyitotta meg. A hatóságot rajta kívül dr Gyöngyössy István megyei főügyész és Jurca Valér prefektusi titkár képviselik.

A tárgyaláson az összes keresztyény egyházak képviselői jelen vannak. Az egyházak helyi tanácsai a közigazgatási hatóságok által rendelkezésükre bocsátott nyomtatványokat töltötték ki, amely azután pontos képet ad az egyházak vagyonáról, illetve jövedelméről.

A megyei bizottság egyenként vette át az iratokat és a délután 6 órakor tartott újabb értekezleten verifikálta a kimutatásokat, amelyeket azután a bukaresti kultuszminiszteriumba juttatnak el.

A kimutatások alapján fogja megállapítani a miniszter, hogy az egyes hitközségeknek mennyi államsegélyt juttat.

A pápa a szocialistákkal is szövetkezik a fascisták ellen

Rómából jelentik: Az olasz katolikus diákkongresszus alkalmából a pápa a diákok egy küldöttsége előtt beszédet tartott, amelyben többek közt azt a kérdést fejtegette, hogy a katolikus klérusnak szabad-e politikával foglalkozni. A pápa erre a kérdésre igennel válaszolt, mert mint mondotta, sohasem értek a napi politika kérdései olyan közel az oltárhoz, mint éppen most. A papságnak kötelessége az egyház érdekeit megvédeni és e célból foglalkoznia a napi politikával.

— Épp így — mondotta a pápa — foglalkozni kell az egyház védelmét sértő dolgokkal is.

Ezután azt fejtegette a pápa, hogy az ellentétes érdekeket képviselő pártoknak is egyesülniök kell akkor, ha a diktatura megdöntéséről van szó.

— El fog még következni az idő. — mondotta, — amikor a populárik és a szocialdemokraták is egyesülhetnek a fascizmus megdöntésére.

A pápa beszéde Olaszországban rendkívüli feltűnést keltett. A fascista lapok a legélesebben elítélik a pápának a politikai életbe való beavatkozását és retorzióval fenyegetőznek. A nem-fascista lapok egyhangúsan helyeslik a pápa beszédét, sőt a szocialdemokraták lapjai is nagy örömmel fogadják azt.

Mi lesz
Szeptemb. 21-én

???

Értesítés!

Párisi bevásárlási utam

alkalmával sikerült nagy tétel, a

női divat válogatott ujdonságait

előnyös árban megvenni, amelyeknek a

napi áránál jóval alacsonyabb kiárulását

a jövő héten megkezdem.

Amidőn ezt a t. közönség tudomására hozom, kérem a szebb-nél-szebb divatanyagoknak vételkötelezettség nélküli megtekintését.

Tisztelettel

Szilágyi
Ernő

Bulevardul Regele Ferdinand No. 3.

ÚJDONSGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei; vidéken egész évre 720 lei, félre 360 lei, negyedévre 180 lei, egy hóra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedüs Hirlapiroda, (Telefon 13—01.)

DAL

*Örülni mindig ami van
És a jövőbe sohse nézni
Sohase sirni hasztalan,
A multat sohasem idézni.
Nem emlékezni fáradt szívvel
Egyetlen elment idegenre —
Most: bele nézni a szemedbe
És belényülni a szivedbe.*

Sohase sirni hasztalan...

*Ami elveszett nem keresni
Nem látni kopik a hajam
Az életen csak átevezni,
Mint egy kis csónak neszelen
Az óriási nagy vizekbe,
Belenyugodni, hogy szeretsz —
S belényugodni: elfeledsz Te.*

Bárdos László.

Szabadlábba helyezik Lengyel Jenőt és Barbat komiszárt

A vizsgálóbírósnál dr Palánkay Kálmán vizsgálóbíró tegnap kihallgatta a selyemsempészésért letartóztatásban levő Szende Károlyt, Lengyel Jenőt, Barbat komiszárt és Bárdos Jenő kolozsvári kereskedőt.

A vizsgálóbíró kihirdette Lengyel Jenő és Barbat komiszár előtt a szabadlábba helyezési végzést és ha az ügyesség az indítványhoz hozzájárul, úgy ma szabadlábba helyezik őket, a többiek pedig a tőrtárgyalásig fogva maradnak.

* A trónörökös Kolozsvárról. Kolozsvárról jelentik: Ma délelőtt fél tizenkét órákor Kolozsvárra érkezett Károly trónörökös. A trónörökös a pályaudvarról egyenesen az állatkert színhelyére hajtatott, ahol Cipiani földmívelésügyi államtitkár fogadta. A kiállítást rendező bizottság nevében Muresan Septimiu prefektus és Jonescu földmívelésügyi államtitkár üdvözlötték a Fenséget. Károly trónörökös hosszabb beszédben köszönt meg az üdvözlést és a kiállítást megnyitottnak nyilvánította. Az ünnepélyes megnyitás után a trónörökös kíséretével megtekintette a kiállítást, amely kiváló rendezésével megnyerte a magas vendégek és a nagyközönség tetszését.

* Petreceanu pénzügyi vezérigazgató Nagyváradon. Megirtuk, hogy az italmérséi engedélyek ügyében több panaszt adtak be a nagyváradai pénzügyigazgató ellen. A panaszok bevizsgálására Petreceanu pénzügyi vezérigazgató Nagyváradra érkezett és értesülésünk szerint a vizsgálat több ügyben valóban találta a vádakot.

* Házasság. Weisz Rózsika és György Ernő vasárnap, e hó 14-én d. u. 3 órákor tartják esküvőjüket lakásukon, Nicola Jorga (Zöldfa-utca) 7. szám alatt, melyre ezután hívják meg jóbarátaikat és ismerőseiket.

* A tábla helybenhagyta a törvényszéknek a bukorványi gyilkosok fölött hozott ítéletét. Tegnap tárgyalta a királyi tábla Fekete József táblabíró tanácsa Varga Demeter, Kanalas Lőrinc és Balogh Mihály cigányok bünpörének felebbezését. A

törvényszék, Vascan Teodor bukorványi lelkész meggyilkolása miatt Vargát 10 évi, Kanalast 6 évi és Baloghot 8 évi fegyházra ítélte. A tábla most helybenhagyta ezt az ítéletet.

* Kaució nélkül helyezték szabadlábba Fuchs Izsákot. Fuchs Izsák kereskedő annak közlésére kérte fel szerkesztőségünket, hogy öt minden kaució nélkül helyezte szabadlábba a királyi tábla.

* Újabb bizonyítást rendeltek el a kávécsok árdrágítási perében. Tegnap volt a nagyváradai kávécsok árdrágítási pörének felebbviteli tárgyalása a Nesselrode-tanács előtt. A bíróság hosszas tanácskozás után a bizonyítási eljárás kiegészítését és dr Papp János iparkamarai titkár, valamint dr Vostinár János főjegyző, az ármegállapító bizottság elnökének szakértői minőségben való kihallgatását.

* Művészház (Heymann-kert) még szombat és vasárnap egész nap nyitva.

* Kottmann Gizi vasárnap esti. Miután Boutier né Kottmann Gizi minden tekintetben művészt és szépet akar nyújtani, sikerült neki a zenészművekhez az uralmátalom egyik legajóssabb és igetehetségesebb művésznőjét, Fischerné Gerő Rózsit hegedűszólóra megvívni, aki tanulmányait a világhírű Sefcsik mesternél végezte. A zongorakíséretet a bájos és nagytehetségű Weisz Rezső fogja előadni, akinek exact klasszikus művésze a legszelebb körben ismeretes. Így a közönségnek, amely ezen estély iránt a legélénkebben érdeklődik, ritka zenei élvezete is lesz. Jegyek kaphatók a Központi Uiságírodában és a Hegedüs Hirlapirodában.

* Feihívás a szülőkhöz! Tekintettel arra, hogy a délutáni és esti előadások az „Ö ég és föld között” című vigjátéki slágerfilmmel annyira tulzsúfoltak, hogy az ittjúság kísérő nélkül nem igen tudja az előadásokat látogatni, ennél fogva a Dorian-film-színház igazgatósága elhatározta, hogy vasárnap délelőtt fél 11 órákor ifjúsági előadást tart mérsékelt helyákkal.

* Töri a fejét uj vállalatokon, uj üzleteken? Tanácsot ad Ben Aroliy Bey.

* Adakozás. Az izr. nőegylet leányarvahalának adakoztak: Deutsch Ignác né 500, Fried Sománé édesanyja halála évfordulóján 300, Barna Béla (Warnsdorf) 100, Weisz Adolf Belényes leánya esküvője alkalmából 200, Boros Magda 200 leitt az „Aggnök Otthona” részére. Természetbeni adományokat küldtek: Steinné, dr Rácz Odónné, Krausz—Moskovits-gyár, Huszár Ignác né. Az összes adományokat hálásan köszöni az Elnökség.

* Az Orvos Egylet f. hó 13-án (szombat) délután 6 órákor a Bábaképezde tantermében szakülést tart. Tárgysorozat: Beteg bemutatások és referálások, tartják: dr Konrád Béla, dr Klein, dr Grün.

* Kétekedik a sorsa fölött? Kérjen felvilágosítást Ben Aroliy Beytől.

* Munkásgyűlések. Szombat délután 3 órákor a sütőmunkások taggyűlést tartanak. Vasárnap délelőtt 9 órákor a famunkások fontos napirendű taggyűlést, délután 4 órákor a malom- és molnár munkások értekezletet tartanak, kedd este 6 órákor a „Carmen” cipőgyár munkásai értekezletet tartanak Str. Cuza Voda 24. szám alatt. Az érdekeltek pontos megjelenését kéri a vezetőség.

* Huszonhat lei egy kilogram marhahus. Szedési hibából az uj maximális árak felsorolása között tegnapi számunkban a marhahus kilogramját 28 leire jeleztük. A marhahus árában emelkedés nem történt, az továbbra is 26 lei marad. Többet egyetlen mézáras se kérhet a marhahus kilogramjáért. — Ugyancsak itt közöljük, hogy a péksütemények uj árai a következők: 8 dekagramos zsemle 2 lei, 4 dekagramos

zsemle 1 lei, 3 dekagramos kifli, perec 1 lei. A vajás készítmények ára nincs maximumálva.

* Biztos Ön a jövőjében? Nem! Forduljon bizalommal Ben Aroliy Beyhez.

* A nagykapusi kalotaszegiek vendégjátéka. Már vasárnap reggel 9 órákor kezdik árusítani a Kath. Kör pénztárhelyiségében a jegyeket a jövő vasárnap délutáni és az esti „Falurossza” előadásaira. Már eddig is olyan nagy a közönség érdeklődése, hogy egész biztosra vehető, hogy úgy a délutáni, mint az esti előadás teljesen zsúfolt házak előtt fog lejártszódni. Minden egyes szereplője a társaságnak igazán tökéleteset és elsőrangú fog nyújtani, de kívánnak az együttesből Jenei János, Vistai Márton, Morár Flórika, Jenei Erzsébet, László Gábor, Jenei Ferencné és Ballai Albert, kik a „Falurossza” főszerepeit játsszák. A délután 4 órákor kezdődő rendezes helyáru előadás éppen olyan precíz és tökéletes lesz, mint az esti előadás, éppen azért tanácsos lesz mindazoknak, kik az esti 9 óras előadást nem tudják meg nézni, hogy a délutáni előadásra váltsák meg már előre jegyüket. Külön érdekesség lesz az eredeti játéktípuson kívül a gyönyörű és izléses kalotaszegiek ruházat, melyben úgy a nők, mint a férfiak szerepeiket játszani fogják.

* Ben Aroliy Bey, a Nagyváradon eléggé ismert pszicoanalitikus és grafológus, néhány napig Váradon tartózkodik és az érdeklődő feleknek felvilágosítást ad minden életkérdésben. Műt, jelen, jövő, üzlet, házasság, utazás és egyéb fontos kérdésekre: fogad naponta d. e. 10—12-ig, d. u. 3—8-ig Printul Carol (Szilágyi Dezső) utca 21., földszint.

* Sötétkek és divateszünű kosztüm, köpeny és ruhaszövetek Rimanóczy-utcán Kertész Reclam-üzletében. Olcsóbbak, mint bárhol.

* „KEGYELET” a Sas alatt.

Női és férfi kabátzövetek legolcsóbban beszerezhetők Leitner Mártonnál

Figyelem!	Női és férfi	Figyelem!
Férfi ingek, nyakendők	Harisnyák, Keztyűk	Leszállított olcsó árakban.
NEUMANN		
Strada General Moşoiu (Kerl-utca) 1. szám		

SZÖVET

különlegességek

óriási mennyiségben

érkeztek

Vadas Jenő

női divat áruházában

Bul. Regele Ferdinand

5. (Rákóczi-ut)

* **Sirkőavatás.** Értesítettük a rokonokat és ismerősöket, hogy megboldogult drága anyáknak sírköfelállítását vasárnap d. e. fél 11 órakor lesz a velencei temetőben. Sternberg Izidor és gyermekei.

* **Az Országos Magyar Párt felhívása.** Vereinkhez! 1924. augusztus hó 21-én Zetelaka községe leégett. Sürgős segítségére van szükség. 160 család hajlék és kenyér nélkül maradt. Nyujtsátok feléjük segítő kezeket, adakozzatok, hogy nyomorúságukban érezzék az emberi és faji szeretet mezejét. Testvéri szeretettel a Magyar Párt.

* **Angol Tress és Habig kalapok a Regele Ferdinand-uton kizárólag Hollósnál**

* **Női szabászi varró és kalapkészítő szakiskolában** még néhány tanítvány fölvetetik. Szabás, varrás 6 hó alatt, kalapkészítés 3 hó alatt tökéletesen elsajátítható. Bővebb fölvilágosítás és beiratkozás naponta d. u. 5-6-ig Orbán Sándorné Str. Deák F.-u. 2.

* **Bécsi utunkról hazatérve,** a legújabb párisi kalap-modelleket tartjuk raktáron. Dr. Balláné és Fried. Böske, Parcul Traian (Széchenyitér) 1.

* **ÉRTESÍTÉS.** Van szerencsém értesíteni a t. közönséget, hogy üzletemet a nyár folyamán megnagyobbítva Avram J.-u. 2 (volt "Tivoli" helyiségbe) helyeztem át. Örömmel jelentem, hogy a külföldi legelőnyösebb összehasonlításainál fogva a legjobbat, legeszebbet, példátlanul olcsó árban becsáthatom a t. közönség rendelkezésére. "SPLENDID" kalap és uri divat üzlet.

* **Külföldi bevásárlási utamról** hazaérkeztem és a legújabb őszi fűzőkülönlegességeket magammal hoztam. Melltartókban és feherneműekben óriási választék. Kesztenbaum Juliska fűzőszalonja Ferdinánd király-körut (volt Rákóczi-ut.).

* **Welch Margetson londoni Oxford ingek** méret szerint kizárólag Hollósnál készülnek.

* **Kabát, kosztüm, öltöny-szövetek,** kabát plüschöket, bársonyruhákat olcsón vehet a Körösparti Áruházban.

* **Old England kezyüi, harisnyái, női férfi ernaőli** legjobb és legolcsóbbak.

* **Kézimunka kiállítás.** Kélin, függöny, drapéria, abroszok, diványpárna, aranyterítők, tipoennel, madeira munkák, gobelinek, filécsipkék, betétek, motívok mindenféle nagyságban nagyon olcsón kaphatók Weinbergerné Zárda-utca 1. sz., Str. Manastiri, Kapucinus-utca mellett.

* **Atmeneti kabátkülönlegességek** nagy választékban Hollósnál

* **Divatos costüm, ruha, alj és kabát** szövetek érkeztek és a legolcsóbban beszerezhetők Schlésinger és Jung cégnél, Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 1. sz.

POLOSKAIRTÓ Noxin biztosan irtja, pusztítja, öli a poloskát, üvege 15.-
Le! FARKAS ISTVAN
Apolló drogéria, Oradea-Mare

* **Elárusított olcsó árban őszi női divat** szöveteket és vászonárakat. Consum Áruház Rákóczi-ut., Moskovits-paloták.

* **A Körösparti Áruház** az elősmert olcsó árából 10 százalékos engedményt ad 15 napig.

* **Legjobb villanykörte!** telefonkészülék és mamefer raktáromról nagyban és kicsinyben. Telefon és villanyszerezést, minden fémipari és eszterga munkát, manometer javítást igen szolid áron vállal Rajz Andor elektromechanikus Szalárdi-utca 9.

* **Vászon és bataszchiffon különlegességek** olcsóbban, mint bárhol Frankl Róza üzletében, Rimanóczy-utca 9. sz.

* **Kabát-szövetek,** Peleucheok és belésárak nagy választékban, meglepő olcsón Rimanóczy-utca 9.

* **Ingzephírek,** nyersselymek, asztalneműek, barchettek legolcsóbban Rimanóczy-utca 9.

Az iparosok bérleti ügye

Az új lakástörvény rendelkezései szerint azon bérleti szerződések, melyek tárgya nem lakás, 1925. május 6-án lejárnak. Ugyanígyen sorsuk van az olyan lakásoknak, amelyekben ipari vagy kereskedést üz a bérlo. Ezen intézkedés sérelmes volna az olyan kisiparosokra, akik a lakásokon üzik mesterségüket, miért is a törvény úgy intézkedik, hogy azon iparosok bérleti szerződése, akik ugyan a lakásokban üzik iparukat, de bérleti szerződésük fő tárgya a lakás, meghosszabbítatik 1927 május 6-ig, amennyiben ennek megállapítását kéri a bíróságtól. Ezen kérelem beterjesztésének határideje 1924 szeptember 27-ik napja és elmulasztása a lakónak 1925 május 6-án leendő kirendeltetellen kilakoltatását vonja maga után. Ezek folytán az ipartestület nyomtatékosan felhív minden bérlo iparost, aki iparát lakásán gyakorolja, hogy fent körülírt megállapítás iránti kérelmét 1924 szeptember 27-ig terjessze be a törvényes hatóságnak. Bővebb felvilágosítások az ipartestület hivatalában beszerezhetők a hivatalos órák alatt. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

Cipész iparosok gyűlése

Felhívjuk az ipartestület kötelekbe tartozó összes cipész iparosokat, hogy folyó hó 14-én, azaz vasárnap délelőtti 10 órakor rendkívüli fontos ügyben tartandó közgyűlésen teljes számban feltétlenül megjelenni sziveskedjenek az Ipartestület helyiségében. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

Női szabó iparosok gyűlése

A Nagyváradai Ipartestület kötelekbe tartozó összes női szabó iparosok és iparosnők felhívataik, hogy szeptember hó 14-én, azaz vasárnap délután 3 órakor az Ipartestület helyiségében tartandó taggyűlésen okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Napirend: a munkások munkabér emelése iránti előterjesztés tárgyalása. Tisztelettel az Ipartestület Elnöksége.

LEGUJABB

Bajor ellenforradalmárokat tartóztattak le Pesten

Budapest, szeptember 13. A rendőrség letartóztatott három Budapesten tartózkodó bajor fiatalembert, Abel Wernert, Arnold Bartlt és Karl Thuernannt, a konsul szervezet tagjait, akik néhány napja Münchenből azért érkeztek Budapestre, hogy Gömbösbekkel felvegyék az összehoztatást. Ugyancsak

letartóztatták a müncheni származású 26 éves Braun Ottót, aki hazájában két gyilkosságot követett el.

„HERCULES“ Feherneműgyár

Calea Victoriei 1.

Kolozsvári-ut

Telefon: 698.

Válal Versenyekivüli árban

Uri feherneműeknek és teljes kelengyéknek méret utáni készítését úgy saját, mint privátanyagból. Női luxusfeherneműeknek és teljes menyasszonyi kelengyéknek elkészítését úgy saját, mint privátanyagból. Kereskedők részére női és férfi feherneműek elkészítését úgy rendelésre, mint raktárra commerce és luxuskiállítás bármilyen nagy mennyiségben a legelőnyösebb időn belül. Kivánatra házhoz is megyünk!

Stresemann bejelentette, hogy a németek nem lépnek a Népszövetségbe

London, szeptember 12. A Daily Mail berlini távirata szerint Stresemann nyílt levélben bejelentette, hogy Németország nem lép be a Népszövetségbe, miután ez újabb elismerését jelentené a békeszerződésnek.

Súlyos vasuti karambol Székelykocsárdon

Székelykocsárdról jelentik, hogy péntek délután 5 órakor az odaérkező vegyesvonalat beleszaladt a pályán tolató tehervonalat két kocsijába. Az összeütközés következtében a mozdony kiugrott a sínekéről.

A karambolnak szerencsére emberáldozata nincs, mert a vegyesvonalat csak nagyon mérsékelt sebességgel érkezett be a pályaudvarra.

A vonat másik mozdónnyal folytatta az útját.

SZÉPSÉGHIBAIT tökéletesen eltávolíthatja, arcbaját, szepkét, szemölcsöt végleg, utónyomok nélkül D. Sternberg Helén kozmetikai intézetében, Mária Királyné (Bemer)-tér 3. l. em.

Őszi idenyre a legdivatosabb kosztümök, köpenyek és utcai ruhákat a legújabb párisi modellek után elősmert legolcsóbb árakban
PLEISZ KÁROLY készítik
Műl diva szalonja, Str. Gojda (Beethy Odón-utca) 11. sz.

Dr. Drelle Parfüme illúziói, Mailatline krém és puder, Nyárfahajviz, Illuzion kölnivizei, Shampoon stb. stb.
bőke minőségben ismét kapható az összes drogeriákban és illatszertárakban
Főraktár: FARKAS ISTVAN Apolló-drogeria.

SUCHARD
KAKAO
FELÜLMULHATATLAN

Uj posztóáruház
ZAUBERER & COMP
Str. Gen. Mosolu (Mezey Mihály-utca) 7.
férfi és női
öltöny és kabát
Szövetek nagy választékban
Gimre figyelni! Gimre figyelni!
hallatlan olcsó árban!

MOZI

— Mi bizonyítja legjobban egy film kiválóságát? az az óriási tömeg, amely tegnap ellepte a Dorian Terrasse és a Dorian-filmszínház nagytérmet. A mozgószínház igazgatósága kénytelen volt a Dorian Terrasseon kívül a Dorian-filmszínház nagytértermében is esti előadást tartani, hogy a közönség ne legyen kénytelen anélkül, hogy az előadást végig nézze távozni. Dacára annak, hogy mindkét helyen volt előadás, mégis sokan nem jutottak jegyhez. Ez a film az utolsó évtizedek leghatásosabb sláger vígjátéka az „Ő ég és föld között” 7 hatalmas felvonásból álló burleszk, melynek főszerepét a kedvenc Ó (Harold Lloyd) alakítja, ki akrobatákat megszágyenítő mutatványokat produkál a filmen. Az előadások kezdete ma szombatban a Dorian Terrasseon 9, a Dorian-filmszínházban 3, 5 és 7 órakor kezdődnek. A 3 órás előadás mérsékelt árú.

— **Peirovich Svetislav** a főhőse az Atlantica és Apolló „Kisérő a halál” című legújabb slágerfilmjének. Daliás, férfias, szép megjelenése már régen a mozikközönség és főképp a nők kedvencévé avatták e nagy művészt. Nagyon régi óhaját, kívánságát váltunk kielégíteni, amikor e régen látott művészt olyan művészek, mint a napokban oly megindítóan tragikus véget ért fiatal filmstar, Éva May, továbbá Alfred Abel, Bruno Decarli és Alfons Frieland társaságában jelenteljük meg. A dráma témája is elsőrangú, egészen újszerű társadalmi problémát fejtet. Természetesen újra a nő körül fordul meg a dráma cselekménye, kit a két testvér olthatatlan mély szerelemmel szeret, amely szerelem végzetessé lesz mindkettőre. Elválasztja az egy anya szültöjt egy mástól, gyűlöletessé teszi egymást, amely gyűlölet még a halálos ágyon sem engesztelődik ki. A darab vasárnapig marad műsoron.

DIÁKEGYENRUHÁK ÉS SAPKÁK

TŐZSDE

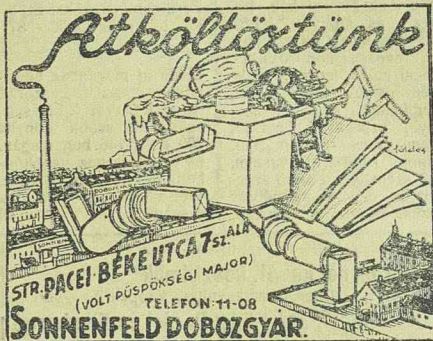
Zürich, szeptember 12. Nyitás: Berlin 10 0-a 126 háromn., Newyork 532 egy., London 2361, Páris 2842 fél, Prága 1595, Budapest 0.0069, Bukarest 285, Varsó 102 fél, Bécs 0.0075, Milánó 2332 fél.

Bukarest, szeptember 12. Zárlat: Devizák: Páris 1028, London 853, Newyork 191, Milánó 842, Zürich 36 egy., Bécs 27, Prága 540.

Zürich, szeptember 12. Zárlat: Berlin 10 0-a 126 háromn., Amsterdam 204, Newyork 531 egy., London 2371 fél, Páris 2860, Milánó 2335, Prága 1595, Budapest 0.0069, Belgrád 705, Bukarest 285, Bécs 0.0075.

Budapest, szeptember 12. A pénzügyi értékpapírtőzsde zárata: Angol-Magy. 43, Magy. H. 512, Leszám. 66, Salgó 518, Államv. 440, Keresk. B. 1090, Belvárosi tak. 26, Egy. Bpesti gőz 117, Borsod-Misk. 120, Első Bpesti gőz 117, Drasche 135,

Köszén 2765, Tröszt 134, Urikányi 800, Globus 24, Olasz. 20, Rima 146, Fegyver 1075, Ganz-Danub. 2480, Schlick 47, Teudloff 58, Izzó 610, Flóra 101, Goldberger 71, Hungária műtr. 83, Levante 174, Cukor 2200, Östern. 191, Osztr. H. 170, Délv. 52, Georgia 380, Ganz-Vill. 1175, Schuller 39, Villányi 56, Guttmann 890, Ofa 600, Nacici 2025, Atlantica 21 fél, Szlavónia 83.

A gabona és malomszakma minden ágában hosszabb jártassággal bíró fiatal ember,

mérlegképes **főkönyvelő** megfelelő állást keres.

Szíves megkereséseket „Dispozícióképes” jelígre a kiadóhivatalba kérek.

Hirdetmény

Az Sf. Ladislau (Körös)-utcai iparos templom örök ülés tulajdonosai, valamint a mult évi bérlok felhivatalnak, hogy jegyeiket vasárnap, azaz f. h. 14-én reggel 8-tól 12-ig és d. u. 2-től 6-ig jegyeiket szíveskedjenek kiváltani, amennyiben jegy nélkül a templomba senki be nem léphet, a mult évi bérlok igényjogosultságát csak 14-én este 6 óráig tartják fenn.

A templomülési bizottság.

Társulna

francia szabónő, elsőrendű munkatárs, helyiség hiányában angol nőiszabóval

Cím: „ARDEAL” főposta mellett. Telefonszám: 203.

GALVANI

zseblámpa elemeinket október hó közepén forgalomba hozzuk. Nagy teljesítőképességű, valamint négy hónapi raktárképességgel szavatolunk.

Galvani elemgyár Timisoara

Gorove-utca 14.

Telefon 15-40.

Turnatoria de fier si fabrica de masini s. a. Oradea-Mare

Kérem árajánlatot

C. F. R. vonalakon 45 % fuvarkezdvezmény

Harántgyaluk (Shaping)

Furógépek

Hydraulikus prések

Olajgyártó berendezések

Fogaskerek marások 1000X400 mm-ig

Transmissiók, függőgyámok és csapágys

Mindenfajta vas- és fémöntés.

C. F. R. vonalakon 45 % fuvarkezdvezmény

Kérem árajánlatot

Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

Elsőrangú kosztümöket, kabátokat
ANGOL ÉS FRANCIA RUHÁKAT
a legújabb divat szerinti
meglepő szolid árban készít
VALENTIN NŐI DIVATTERME
Kórház-utca 17.

JEGYTISZTÍTÓ ÜZLET BAZAR ÉPÜLET SZÍNHÁZ OLDAL ÉTVALLAL
RUHATISZTÍTÁST ÉS VASALÁST
BORGOS SÁMUEL

Matula-féle üzlet megnyílt

lakk és festékekből óriási raktár. Vas és konyhafelszerelések, valamint selejtes áruk olcsón kiárusítottak.

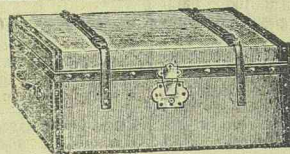
Fő-utca 2. (Huzella mellett)

Járási székhelyen

Nagyvárad közelében eladó

egy piactéri épülettömb

amelyben 50 éve fennálló szálloda, vendéglő, korcsma, fűszerkereskedés, pénzügyintézet, nagy pince és más üzlethelyiségek is vannak. Ertekezhetni lehet a Nagyvárad kiadóhivatalában.

Gyárunkban, Str. Cuza Voda (Szacsval-utca) 18. szám alatt egy külön

detail áruosztályt rendeztünk be

elsőrendű bőröndárunk, berendezett kasszák és iskola-táskák eredeti gyári árban való elárúsítása céljából. Felvállalunk továbbá mindenféle szakmánkba vágó különleges bőröndárak elkészítését méretek szerint, ugyancsak vállalkozunk javításokat is.

Nagyvárad Bőröndáru és Táskagyár

Str. Cuza Voda (Szacsval-utca) 18. szám.

Megnyílt az első erdélyi

PÁSZKASÜTŐDE

Kohn, Sf. Ladislau Körös-u 37

Minden órában friss pászka olcsón kapható.

A legkisebb hirdetés ára 30 lal

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy sor ára 3 lal, vastag betűre 6 lal

Házasság

Nőidő: harmincegy éves földművelő. Bővebbet: Faragó, Budapest. 17

Ötlet: lei vagyonnal független urhölgy férjhezmenne. Bővebbet: Faragó Budapest. 23

32 éves zsidó vallású kereskedő becsülné „Nőtlen” jellegű Hegedűs Hirlapjában. 761

LAKÁS

Magas urinó egyszobás konyhás modern lakást keres letelezőleg fűdőszobával. Magas bért vagy felépítést ígértek. — Cim a kiadóban. 745

Szép házmeztéri lakást elcserelek privát lakással, jó barátság. Cim a kiadóban. 748

Üzleti helység átadó olcsón. Szép berendezéssel vagy asztallal. Cim a kiadóban. 744

Alkalmazás

Jól főző mindenest keresek. Külös munkálataira segítség van. Cim a kiadóban. 699

Románul perfektil becsülné és írni tudó fiatal ember sürgősen alkalmazást keres. Könyvtelhez, gépiráshoz ért, a munkában nem váogat. Anyagiak kölcsönös meggyezését szeret. Ajánlatokat: „Török” jellegű a kiadóban továbbít. 735

Kereskedelmi végzett, könyvelésben ártas fiatal ember állást keres. „Szorgalmas” jellegű. 747

Két tagú családhoz főzni tudó mindenest keresek. Dr. Kohányi, Vitéz Mihály (Nagyipiac) 11. 746

Bihar, Szilagy, Szatmar, Máramaros megyékben jól bevezetett ügynök képviselőt vállal Cimet. „Ügynök” jellegű a Hegedűs Hirlapjában. 760H

Ügyes masomód leányok felvételt. Dr. Balláné és Fried Böske kalapszalonjában. Parcul Traian No. 1. (Széchenyi-tér) 1. 742

Novellát vidékre leánykákhoz polgári iskola és zongora tanításra keresek. Cim a kiadóban. 750

Jól főző mindenest szakácsnőt keres. Klein Mernők. Deák Ferenc-utca 2. sz. 755H

Ügyes szobaleányt és egy gyermekszülő mindenest keresek azonnalra vagy 15-ére Fandrichné Deák Ferenc-utca 2. III. emelet. 753

Ha azt akarja, hogy lakásában a

vízvezeték berendezése szakszerűen legyen rendbe hozva, úgy forduljon bizalommal

FISCHER
bádogos és szerelő
szakparoshoz,
Strada Pável-utca 18 sz.
(volt Rimanóczi-utca 4.)

ELSZAKITHATATLAN

KÉK MUNKÁS, VASZON ÉS SZÖVET RUHÁK
„INDUSTRIA” RUHAÜZEM
ORA DE A-MARE, CALEA VICTORIEI No. 1.

Szabósnő kerestetik Bémer-tér 2. Nyergesné. Altalános Takaré. 756

Adás-vétel

Eladó ház, Óvoda-utca 13. egészben vagy felerészben is. Elfoglalható lakással, istállóval, minden elfogadható árt. Értekezni ugyanott. 726

Uradaim tejet vennék naponta 1 és fél liter, Str. Cuza Voda (Szacsavay-u.) 19. — Ugyanott Kramer-Szendy I. füzete, használt, de jó állapotban megvételre kerestetik. 734H

Műalmot bérbe vennék, esetleg társulnék buzatromó vidéken. — Leveleket „Administratív” szakember jellegű a kiadóba kérek. 709

Eladó szőlőkaró, tölgyfa, hasított, hegyezett, 2 méter hosszú, darabja 2 lei 10 bani 13000 drb Barta kereskedelmi irodában, Velea lui Mihai (Ermihályfalva) 762

Tenyésztésre kiválóan alkalmas 16 hónapos, fajtisza, nőstény faras kutya eladó. Cim a kiadóban. 757H

Közponban 5 szobás komplett ur magánház 560 ezer leirt eladó. Vevő címet, Beköltözhető” jellegű a kiadóba kérem. 758

Eladó ház lakással Veres Balázs-u. 4. alatt. Értekezni ugyanott. 759H

Clára

kézimunkaüzlet

felosztás miatt megkezdett kézimunkákat, gobelineket saját áron kiadusit, ugyanott előnyomda felszerelés, üzletihelyiség átvehető. Nagy Sándor-utca 4.

Eladó kézimunka storok, függönyök, fehér, színes és arany terítők, nagyon szép filé munkák, csipkék, betétek és motívok, kötött terítők, kicsk és nagyok, diványpárna montirozzal, kicsi kelin terítők, szekrény csikók. Zsebkendők, leibhenek, álló lámpaernyő, szőnyegek, perzsa, zsmirna és argaman, 23 m. finom rumburgi vászon, 12 személyes étkező szervíz és egy 6 személyes ezüst szervíz, gobelin kép,

selyem, horgolt redikülök, seym, rojtos kendő, kötött, csipke. Bul. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. sz., jobbra ZASZ. 287H

Eladó új magánház elfoglalható egészen, 2 szobás lakás 130 ezer, 2 katasztr. szőlő, 1 szoba konyha 200 ezer. 146 bér, magán, és emeletes ház, beköltözhető 100 ezertől kezdve. Weisz Gizi, Nyomda-utca 4. szám. 49

Egy éves külföldi praktizálás után divatos női kabát, kosztümök izléses francia ruhák, keppel és gyerek-kabátokat Fülöp Dániel és Fischerné készít. angol francia női divat szalon. Str. Vlahuta (Szent János-u.) 12 és 52 sz. — Szolid árak, pontos kiszolgálás.

DENGELEGI ÁRMEN

Bádogos és vízvezeték szakparos

Vízvezetési felszerelésekben

állandó nagy raktár

Központi lerakat: Telep: Strada St. Ladislau 17. Strada Clujului 44. (Körös-utca) (Kolozsvari-utca) Telefon sz. 6-71. Telefon sz. 5-79.

Esőernyő legolcsóbb a készítőnél Rosenberg Testvérek N. Iorga (Zöldfa-u.) 8 Behúzás gyorsan készült

Radó Dezső női divattermékben készülnek

a legelegánsabb angol kosztümök, hosszú kabátok és francia ruhák eredeti párisi és bécsi modellek után. Str. Gojdu (Beothy Ödön-utca) 6. szám.

Planinót, jóhangut, megvételre keresek. Cim Hegedűs Hirlapjában. 754H

Sötétkék férfi ruha ruha közép termetre 30 és férfi cipők eladók. Str. Cuza Voda (Szacsavay-utca) 43. 749

Eladók sürgősen és olcsón

Vitrinek 12 ezüst kés, villa Ezüsttűli ébenfabot Indiai ezüst szál Indiai terítő Uzsonna abroszok Szamovar Iróasztal Szalngarnitúra stb.

Ardeal

Str. Episc. Ciorogariu No. 8. Telefon: 203.

Bádogos

és vízvezeték szerelő műhelyemet athelyeztem

Eivállalak minden ezen szakmába vágó munkákat jutányos árak mellett

KAUFMANN Strada Gojdu (Beothy Ödön-u.) 22 szám alatt Egy új jégszekrény eladó.

Perzsaszőnyeg

készítéséhez garantált napálló mosható gyapjúfonalat minden minőségben és színben legolcsóbb gyári árban azonnal raktárról szállít

„ORIENT”

perzsaszőnyeg szövőgyár Simion-Silvaniel.

Közlöny

Plissé és gouvér munkák nagyon olcsó árban készínek Strada Alexandrii (Teleki-utca 22. sz. alatt, a kapuval szemben. Ny.

Utlevél, bérlet és bármily igazolványhoz szükséges tényleg legolcsóbban Zenker fényképszélnél, Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca 25. Felvételek este fél 8 ig.

Őszi, téli női kosztümök köpenyek, ruhák és férfi tértérmekek 250—600 leiig izlésesen készínek a leg egyszerűbbtől a legdivatosabbig. Nigesztelep 100-62 Schwartz-ház. 340

24% kamatra kerestünk magánpénzt teljes fedezettel, Adás-veteli Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 24. Értéstités délután. 4

200.000 L-lel rentabilis üzlethez társulnék. Megkereséseket „Közreműködve” jellegű a kiadóba kérek. 710

Vízvezeték szerelő

és bádogos

egészségügyi vállalat, teljes garancia mellett. Rimanóczi-u. 8. Simon.

Veszfűnk

butorokat, szőnyegokat

teljes lak- és iroda berendezéseket, Wertheim kaszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, rénszökeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiségkereskedők Str. General Moscu (Mezey Mihály-utca 10)

Értesitem

a t. hölgyközönséget, hogy női ruhaszalonom Fő-utca 20-ba helyeztem át.

Juhászné

SONNENFELD

Sonnenfeldnél

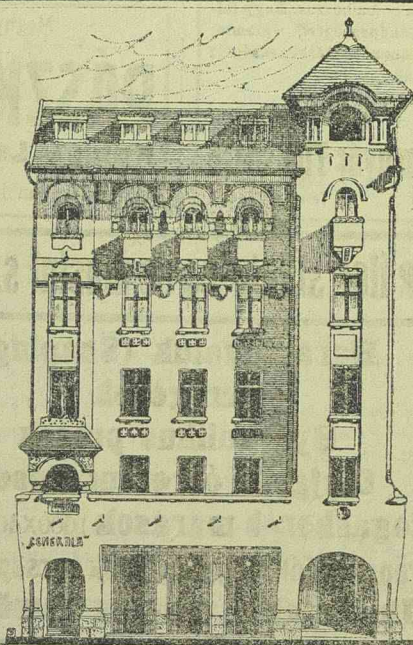
Str. Avram Iancu (Metropol szálló mellett)

Vadászati kellékek és löszerek Bőr és bőrdíszárak dus választéka

Angol és francia

felsőruha varrónő

feltűnő jutányos árak mellett vállal. Simon Vilmosné, Strada Rimanóczi-utca 8. szám.

ROMÁN STILU

uj ház Clujon

Cluj város sokat nyert esztétikai szempontból a »GENERALA« bucaresti biztosító intézet cluji fiókjának új épületével. A román építészeti stílus felülmúlhatatlan szépségeket rendelkezik. Dekoratív varázsa mindenkit meghódít. A Generala-palotát ezért csodálja meg a járókelő, kinek szeme heszsan simogatja végig az építőművészet eme festői részleteit. Az erdélyi városok házainak nincsen stílusa, egyes nagyvárosi barokkstíli házak kivételével. A román stíl minden bizonnyal mind nagyobb elismerést és értékelést fog kivívni magának s ama presztízsével, melyet a Generala ad neki, arra fogja bírni az erdélyi háztulajdonosokat, hogy mielőtt magukévá tegyék

Sonnenfeld Adolf nyomda Részv.-Társ.